

واکنش هوشمندانه در برابر تاکتیک‌های ایدایی شبه‌نظامیان عراقی

به قلم مایکل نایتز (/fa/experts/maykl-naytz-0/)

۲۹ ژوئیه ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/reacting-smartly-harassing-tactics-iraqi-militias

العربية (/ar/policy-analysis/alrd-bdhka-ly-tkykat-almdayqt-alty-tmdha-almlyshyat-alraqyt/)

درباره نویسنده

مایکل نایتز (/fa/experts/maykl-naytz-0/)

مایکل نایتز یکی از همکاران ارشد انستیتو واشنگتن و متخصص امور نظامی و امنیتی عراق، ایران، یمن و کشورهای عربی خلیج است.

دکتر نایتز بارها عراق، یمن و کشورهای خلیج فارس سفر کرده و به طور منظم در خصوص سیاست‌گذاری‌های دولت ایالات متحده، کمیته‌های کنگره و افسران نظامی آمریکا در امور امنیتی منطقه.

تحلیل کوتاه

با ادامه حملات به اهداف بین‌المللی در عراق ایالات متحده آمریکا باید به عراقی‌ها کمک کند تا در واکنش به حوادث غیرمربوط و مقابله با سوءاستفاده از اقدامات غلط شبه‌نظامیان پیش‌قدم شوند.

در ۲۷ جولای شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران در تاجی عراق پنج موشک به یک پایگاه نظامی محلی شلیک کردند که میزبان یک دسته کوچک ارتش آمریکا است. در واقع کتائب حزب‌الله عصاب اهل الحق و سایر گروه‌ها با استفاده از تاکتیک‌های مختلف حملات ایدایی خود را علیه حضور نیروهای ائتلافی به رهبری آمریکا افزایش می‌دهند.

حمله به کاروان‌های لجستیکی به گفته منابع نظامی ارتش آمریکا شبه‌نظامیان عراقی امسال پنجاهویک بار به کامیون‌هایی که کارشان رساندن لوازم و تجهیزات مورد نیاز به ارتش آمریکا و نیروهای ائتلافی و اماکن دیپلماتیک در عراق بوده حمله کرده‌اند. تقریباً همه این حملات با نارنجک‌های دستی یا کوکتل مولوتف انجام شد. هرچند در برخی موارد تیراندازی یا کاشتن بمب‌های دست‌ساز در کنار جاده‌ها هم در میان بوده است. این حملات باعث تخریب کامیون‌ها و اموال متعلق به ارتش آمریکا شده اما جان هیچ آمریکایی به خطر نیفتاده چرا که رانندگی این کامیون‌ها به عهده پیمانکاران عراقی است و به وسیله شرکت‌های امنیتی عراقی اسکورت می‌شوند. از این رو تعجب‌آور نیست که عراقی‌ها کمتر از پیش برای کار در چنین کاروان‌هایی تمایل نشان می‌دهند.

حملات راکتی شبه‌نظامیان عراقی امسال حداقل بیست‌وهفت بار با راکت به پایگاه‌های نظامی آمریکا در عراق حمله کرده‌اند و بیش از هشتاد راکت و گلوله خمپاره در این حملات شلیک کرده‌اند. در حمله ۱۱ مارس آنها به تاجی دو نظامی آمریکایی و یک زن نظامی انگلیسی کشته شدند و در حمله ۲۷ جولای شلیک راکت به انهدام یک هلی‌کوپتر عراقی در پایگاه انجامید و محوطه یک کارخانه نظامی ارتش عراق هم آسیب دید.

حملات پهبادی در ۲۲ جولای نیروهای امنیتی عراق یک پهباد چهارپره کشف کردند که یک بمب کوچک را با خود بر روی پشت‌بام خانه‌ای در جادیه درست در آن سوی رود دجله حمل می‌کرد که مقابل جایی است که سفارت آمریکا و ساختمان مرکزی دولت عراق قرار دارد. قبلاً نیز پهبادهای شبه‌نظامیان چندین بار بر فراز سفارت آمریکا در عراق و پایگاه‌های نظامی ایالات متحده در این کشور در حال پرواز دیده شده‌اند.

تهدیدات ضد هوایی شبه‌نظامیان عراقی به سمت هلی‌کوپترهای آمریکایی که در پایگاه‌هایی مثل کی وان (K1) در کرکوک تردد می‌کردند شلیک کرده‌اند. آنها همچنین تصاویری منتشر کرده‌اند که مدعی است یک سامانه پدافند هوایی تک‌نفره به سمت یک هلی‌کوپتر شینوک ارتش آمریکا در نزدیکی پایگاه آموزشی بسمایه شلیک می‌کند. هرچند این شلیک‌ها بی‌نتیجه بوده است. در موارد دیگر رهبران شبه‌نظامیان عراقی نقشه‌هایی منتشر کرده‌اند که به ادعای آنها خطوط راداری حمل‌ونقل هوایی نیروهای ائتلاف را نشان می‌دهد.

گروگان‌گیری آذمربایی سه‌روزه خانم هلا مويس شهروند آلمان و مدير هنری موسسه بیت ترکیب در بغداد که اخیراً صورت گرفت نشان داد که شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران می‌توانند با ربودن شهروندان آمریکایی از جمله شهروندان دوتابعیتی عراقی ایالات متحده را تحت فشار قرار دهند.

سرپیچی از اقتدار دولت برخی از شبه‌نظامیان نیز با استفاده از یک جریان مداوم از پیام‌های رسانه‌ای و آنلاین

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/strengthening-the-kadhimi-government-part-2->

countering-militia-media نافرمانی خود را نشان داده‌اند. ابوعلی العسکری سخنگوی کتابت حزب‌الله به طور مرتب مصطفی الکاظمی نخست‌وزیر عراق و سایر «دشمنان» را مورد انتقاد قرار می‌دهد و تهدید می‌کند. در اوایل ماه جاری جنگجویان کتابت حزب‌الله که در نیروهای حشد شعبی که یک ارگان رسمی دولتی است استخدام شده بودند بر روی تصاویر کاظمی فرمانده کل قوا به پایکوبی پرداختند. در عین حال کاروان خودروهای شبه‌نظامیان می‌تواند آزادانه در اطراف ساختمان مرکزی دولت عراق

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/strengthening-the-kadhimi-government-part-1->

protection-and-security-issues حرکت کند و مقامات عراقی را تهدید کند.

بسیاری از این اقدامات غالباً به صورت پشت سر هم صورت می‌گیرد تا حملات ایذایی شبه‌نظامیان را به نادرست به عنوان شکلی از مقاومت موثر نظامی تصویر کند. به عنوان مثال شبه‌نظامیان اغلب وقتی از نقل‌وانتقالات نیروهای ائتلافی از یک پایگاه به پایگاه دیگر نظامی مطلع می‌شوند از پایگاه‌های مختلف رسانه‌ای خود درباره عقب‌نشینی این نیروها «پیش‌بینی» می‌کنند. سپس دست به شلیک راکت به سمت آن پایگاه نظامی می‌زنند و آنگاه نقل‌وانتقالات برنامه‌ریزی شده نیروها را به عنوان شواهد ویدیویی (ادعای خود) ضبط می‌کنند تا آن را نتیجه موفقیت‌آمیز تاکتیک‌های مقاومت جا بزنند. این همان شیوه‌ای است که هنگام اصابت راکت به بسمایه در ۲۴ جولای اتفاق افتاد یعنی یک روز قبل از اینکه پایگاه طی یک مراسم رسمی که از مدت‌ها قبل اعلام شده بود به مقری کاملاً عراقی برای عملیات نظامی تبدیل شود.

واکنش مناسب به حملات ایذایی غیرمرگبار

وقتی نیروهای آمریکایی کشته شوند یا زمانی که مقامات عراقی از تلاش‌های جدید و در حال وقوع شبه‌نظامیان برای کشتن آمریکایی‌ها باخبر شوند قطعاً واکنش مقابله‌جویانه توجیه‌پذیر خواهد بود. هر وقت چنین واکنش‌هایی بخواهد صورت بگیرد باید خیلی قوی‌تر از اقدام تلافی‌جویانه ضعیف ۱۴ مارس باشد یعنی زمانی که نیروهای آمریکایی پس از کشته شدن دو آمریکایی در تاجی به ساختمان‌های خالی کتابت حزب‌الله حمله کردند.

با این حال گزینه‌های آمریکا در وضعیت‌های دیگر به این روشنی نیست. از این رو ارزیابی و درجه‌بندی دقیق فعالیت‌های ایذایی شبه‌نظامیان مهم است تا روشن شود کدام موارد نیازمند اقدام فوری آمریکاست و کدام‌ها اهمیت کمتری دارند. جریان فعلی حملات ایذایی شبه‌نظامیان علیه نیروهای آمریکایی ظاهراً عامدانه غیرمرگبار است تا حدی که «هدف‌گیری خطا» در حملات راکتی به مجتمع‌های بزرگ نظامی خطر چندانی از نظر کشته شدن یا زخمی شدن جدی آمریکایی‌ها ندارد. ضمن اینکه هیچ پرسنل آمریکایی در کاروان‌های لجستیکی حضور ندارد. این نوع گزینه‌های عملیاتی ظاهری شبه‌نظامیان عراقی که جنبه‌های مرگبار ندارد و صرفاً با حملات کاذب یا کم‌تاثیر همراه است و نقش سروصدای تبلیغاتی دارد چه بسا از نظر بازدارندگی باید موفق قلمداد شود.

با این حال هنوز هم بی‌پاسخ گذاشتن این نوع حملات هزینه‌هایی در پی دارد. اول اینکه برخی از این حملات ممکن است منجر به مجروح شدن آمریکایی‌ها شود که این اتفاق می‌تواند به بحران‌های ناخواسته میان دولت‌های آمریکا و عراق منجر شود. دوم اینکه حملات ایذایی یک شیب لغزنده است و اعتمادبه‌نفس شبه‌نظامیان را بالا می‌برد و ریسک‌پذیری را در آنها تشویق می‌کند که می‌تواند به نتایج مرگباری ختم شود (به عنوان مثال اگر این گروه‌ها به سمت هلی‌کوپترهای آمریکایی شلیک کنند ممکن است باعث سقوط یکی از آنها شوند). سوم اینکه خطر آنها برای جان عراقی‌ها و تجهیزات و زیرساخت‌های عراق حتی بیشتر از خطرشان برای آمریکایی‌هاست. چهارم اینکه حتی حملات غیرمرگبار به مشروعیت دولت عراق در نظر شهروندان این کشور و متحدان بین‌المللی‌اش لطمه می‌زند و درست در زمانی که بغداد تلاش می‌کند قدرت شبه‌نظامیان را در فرودگاه‌ها پست‌های مرزی و ادارات دولتی از طریق اصلاحات ماهرانه مهار کند بالقوه باعث تضعیف این تلاش‌ها می‌شود.

شبه‌نظامیانی مانند کتائب حزب‌الله و شرکای آنها در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران ممکن است به منظور طرح مجدد درخواست‌های خروج کامل نظامی آمریکا از عراق به دنبال کشاندن آمریکا به یک چرخه تلافی‌جویانه باشند. بنابراین اگرچه واشنگتن نمی‌تواند کمپین حملات ایذایی فعلی را نادیده بگیرد اما نباید واکنش‌های شدید نشان دهد. به طور کلی این بدین معناست که آمریکا باید مستقیماً و قویاً به حملات مرگبار پاسخ دهد اما از دولت عراق بخواهد که با حملات ایذایی سطح پایین‌تر مقابله کند. بغداد باید با قاطعیت در مورد موضوع دوم عمل کند و واشنگتن نیز باید بی‌سروصدا با انجام اقدامات زیر از بغداد حمایت کند:

همکاری در زمینه تامین امنیت کاروان ایالات متحده آمریکا تجربه بی‌نظیری در زمینه هدایت سیستم‌های کاروانی در جاده‌های عراق دارد. بنابراین به سرعت و به راحتی می‌تواند در این زمینه به اپراتورهای عراقی کاروان‌ها یاری رساند و آموزش دهد. آمریکا از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۱ سیستمی موسوم به «گوبلن» و یک مرکز هماهنگی به نام «مرکز عملیات بازسازی» را اداره می‌کرد که امکان می‌داد کاروان‌ها از نظر ایمنی از آغاز حرکت تا مقصد رديابی شوند و توانمندی برای نیروی واکنش سریع ایجاد می‌کرد. این مدل می‌تواند و باید در مقیاس کوچکتر احیا شود.

کارشناسی اطلاعاتی اسلحه مقامات عراقی باید بتوانند صحنه‌های جرم و اضرار به دست آمده از دشمن را با کمترین دخالت خارجی بررسی کنند و بهترین راه برای دستیابی به این هدف ارائه آموزش فشرده بین‌المللی به نیروهای اطلاعاتی و متخصص عراق در زمینه سلاح است. هر راکت پهپاد ویدئو دستگاه الکترونیکی و مکان حمله شامل اطلاعاتی است که باید کالبدشکافی شود و می‌تواند خوراک یک سیستم تجزیه و تحلیل بیومتریک و نمونه‌گیری باشد تا در نهایت بتوان از آنها به عنوان مدارک محکمه‌پسند استفاده کرد یا حداقل دستمایه کارزارهایی برای رسواسازی فرماندهان سرکش شبه‌نظامیان در فضای عمومی شود. استفاده از مشاوره‌های بین‌المللی در امر کالبدشکافی سلاح یکی دیگر از روش‌های کم‌هزینه برای کمک به دولت عراق است تا بتواند از آن برای تشریح علنی منشأ سلاح‌های مورد استفاده در عراق استفاده کند.

داده‌های هشداردهنده دولت عراق اکنون اقدامات پیشگیرانه‌ای را برای متوقف ساختن حملات و تحقیق درباره شبکه‌های تروریستی شناخته شده آغاز کرده است. بر همین اساس ایالات متحده باید داده‌های هشداردهنده درباره حملات احتمالی را از طریق یک شبکه ترکیبی و مشترک عملیاتی-اطلاعاتی با دولت عراق در میان بگذارد. شبکه‌ای که به طور خاص متمرکز بر گروه‌های شبه‌نظامی باشد. حتی اگر چنین همکاری‌هایی همیشه به دستگیری ختم نشود پیشگیری از وقوع حملات قبل از شروع آنها خیلی بهتر از رهگیری راکت‌ها در هوا یا مذاکره برای آزادی گروگان‌ها است.

عملیات اطلاعاتی هر بار که شبه‌نظامیان عراق اقدام به شلیک راکت یا حمله به یک کاروان نظامی می‌کنند احتمال اینکه به شهروندان عراق یا اموال عمومی دولت آسیب برسد بسیار بیشتر از آسیب رسیدن به سربازان آمریکایی یا اموال آمریکاست. این همان اتفاقی است که این هفته در تاجی افتاد. دولت عراق به درستی این اقدام را به عنوان حمله به سه هدف عراقی توصیف کرد: اسکادران شماره ۵ نیروی هوایی ارتش عراق یک کارخانه تولید توپ و جنگ‌افزار ارتش و اسکادران شماره ۲۰۱ نیروی هوایی عراق. مقامات عراق همچنین خاطرنشان کردند که اموال باارزش و مورد نیاز دولت نیز بر اثر این حمله از بین رفته است. دولت آمریکا باید این سیستم پیام‌رسانی عراق را تقویت کند و حملات شبه‌نظامیان علیه این کشور و شهروندان آن را محکوم کند. واشنگتن همچنین باید برای این احتمال آماده باشد که سپاه پاسداران تلاش کند با در اختیار گذاشتن سلاح‌های دقیق‌تر مانند آن پهپاد انفجاری که در ۲۲ جولای کشف شد به شبه‌نظامیان کمک کند تا از خسارات جانبی به دولت عراق پرهیز کنند.

*مایکل ناپتر هموند ارشد انستیتو واشنگتن است و تحقیقات گسترده‌ای در کنار نیروهای امنیتی و وزارتخانه‌ها در عراق انجام داده است. او (به همراه صدی ملک و ایمن التمیمی) نویسنده پژوهش اخیر انستیتو است: «مفتخر نه مهارشده: آینده نیروهای بسیج مردمی عراق»

عراق <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/honored-not-contained-the-future-of-iraqs-popular->

(mobilization-forces) .«

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

۱۱ فوریه ۲۰۲۲

◆
Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

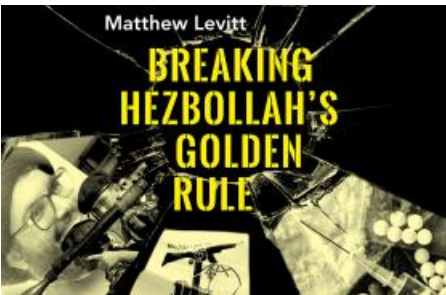
BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

۱۱ فوریه ۲۰۲۲

◆
Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

۹ فوریه ۲۰۲۲

◆
Matthew Levitt

[\(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/\)](#) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/raq/\)](#) عراق